

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

**МОЛОДІ ВЧЕНІ :
ГІПОТЕЗИ, ПРОЕКТИ, ДОСЛІДЖЕННЯ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Старобільськ
2015

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад

«ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

**МОЛОДІ ВЧЕНІ :
ГІПОТЕЗИ, ПРОЕКТИ, ДОСЛІДЖЕННЯ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Старобільськ
2015

Молоді вчені: гіпотези, проекти, дослідження. Збірник наукових праць. – Старобільськ, 2015. – 62 с.

У збірнику представлено результати наукових досліджень студентів, магістрантів та викладачів Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» з проблем ботаніки, зоології, фізіології та екології рослин і тварин, екологічного виховання студентів.

Для студентів, магістрантів, аспірантів та викладачів біолого-екологічних дисциплін.

© Колектив авторів, 2015
© Кафедра біології ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015

***RHAPONTIKUM SERRATULOIDES (GEORGI) BOBR.* ЯК КОМПОНЕНТ СЕГЕТАЛЬНОЇ ФЛОРИ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Ю. В. Гаврилюк

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

Кожна флора у своєму розвитку зазнає значного впливу з боку природних та штучних факторів. Однією з складових такого впливу є свідоме чи несвідоме занесення нових видів. Потрапляючи у нові умови існування, такі адвентивні рослин або не мають змоги розмножуватися, залишаючись за ступенем натуралізації ефемер офітами, або захоплюють певну частину нової території, за межі якої виходять дуже рідко (колонофіти), або у повному обсязі акліматизуються, натуралізуються і навіть входять у трансформовані рослинні угруповання, змінюючи, витісняючи місцеві види. Відбувається «зелена інвазія», яка є найбільш шкідливою, тому що біологічне забруднення чужорідним генетичним матеріалом є дуже небезпечним [1, с.91]

В літературних джерелах ендемік *Rhaponticum serratuloides (Georgi) Bobr* завжди згадується як мало вивчений вид родини Айстрові й такий, що підлягає охороні та має обмежені ареали поширення, його внесено до офіційних переліків регіонально рідкісних рослин Харківської, Луганської, Миколаївської областей.

Зростає він переважно на солончакових луках які підлягають затопленню весняними паводками, ці території в переважній більшості підлягають антропогенному впливу.

Ми не заперечуємо тому факту, що рослина зустрічається рідко на території Луганської області, але останнім часом *Rhaponticum serratuloides (Georgi) Bobr* поширюється й знаходить нові місцезростання, в яких його кількість дуже важко контролювати завдяки біолого - морфологічним особливостям виду.

Десятирічні дослідження культурфітоценозів Луганської області показали що на луках Біловодського, Марківського та Станично-Луганського районів за період 2003-2004 р.р. *Rhaponticum serratuloides (Georgi) Bobr* зустрічався дуже рідко, тільки на луках й частота трапляння не перевищувала 2-3 шт./м².

В 2005-2006 роках його появу було зафіксовано на городах в Біловодському та Марківському районах в кількості 2-13 шт./м², вже в 2007-2014 роках рослини виду *Rhaponticum serratuloides (Georgi) Bobr* було виявлено на полях в посівах кукурудзи на зерно, соняшнику, пшениці озимої та серед овочевих рослин.

Слід зазначити, що біологічні особливості (дуже потужна та розвинута стержнева коренева система) *Рапонтікуму серпієвидного* дозволяють йому при помірній вологості ґрунту відростати навіть при повному зрізанні надземної частини рослини.

Основною причиною потрапляння даного виду в агрофітоценози є територіальна, тобто агрофітоценози - поля та городи знаходяться на невеликій відстані від луків, з яких завдяки вітру, воді та антропогенному впливу й переноситься насіння.

Висновок: в культурфітоценозах Луганської області склалися сприятливі умови для зростання та розповсюдження рослини *Rhaponticum serratuloides (Georgi) Bobr.*, який на сьогодні визначається вченими як ендемік, але його зростання на полях та городах дає можливість називати його сегетальним видом, контролювання чисельності та поширення якого, вже зараз викликає занепокоєння.

Література

1. Васильєва Т. В., Коваленко С. Г. Інвазійні рослини південної Бесарабії / Т. В. Васильєва., С. Г. Коваленко // Фальцвейнівські читання (зб. наук. праць). Херсон. – 2005. – Т.1 с. 91 – 95.

Гаврилюк Ю. В. *Rhaponticum serratuloides* (Georgi) Bobr. як компонент сегетальної флори Луганської області.

В статті наведено короткий опис виду трав'янистої рослини *Rhaponticum serratuloides* (Georgi) Bobr родини Айстрові, умови зростання виду та поступове захоплення ним антропогенно навантажених територій області, проведено кількісний та ценотичний аналіз поширення виду.

Ключові слова: вид, *Rhaponticum serratuloides* (Georgi) Bobr, зростання.

Гаврилюк Ю. В. *Rhaponticum serratuloides* (Georgi) Bobr как компонент сегетальной флоры Луганской области.

В статье изложено краткое описание вида растения *Rhaponticum serratuloides* (Georgi) Bobr семейства Астровые, условия произрастания и постепенное распространение его на новые антропогенно нарушенные территории области, проведен количественный и ценотический анализ распространения вида.

Ключевые слова: вид, *Rhaponticum serratuloides* (Georgi) Bobr, произрастание.

Gavrilyuk Yu. *Rhaponticum serratuloides* (Georgi) Bobr as a component of the segetal flora of the Luhansk region.

The article provided a brief description of the type of plants *Rhaponticum serratuloides* (Georgi) Bobr the family Asteraceae, growing conditions and its gradual spread to new anthropogenically disturbed site area, conducted quantitative and coenotic analysis of the species distribution.

Keywords: view, *Rhaponticum serratuloides* (Georgi) Bobr, growth.

Молоді вчені: гіпотези, проекти, дослідження. Збірник наукових праць

Відповідальний за випуск Мацай Н. Ю.

Технічний редактор Вовк С. В.

Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»,
92703, м. Старобільськ, Луганська область, пл. Гоголя, 1,
кафедра біології.